



Arbeids- og sosialdepartementet  
Postboks 8019 Dep  
0030 OSLO

|                                 |                          |
|---------------------------------|--------------------------|
| Arbeids- og sosialdepartementet |                          |
| Saksnr.:<br><b>200400</b>       | Dok.nr.:<br><b>112</b>   |
| Arkivkode:<br><b>416.9</b>      | Dato:<br><b>03.11.04</b> |
| Avd.:<br><b>SAP-K</b>           | Saksbeh.:<br><b>ELH</b>  |
| U.off.:                         |                          |

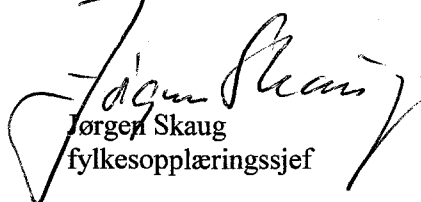
Vår ref.: 200400366-74 STJ/- E: 020 &13  
Deres ref.:

Lillehammer, 2. november 2004

**HØRING - NOU 2004:13 "NY ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNING - OM  
SAMORDNING AV AETATS, TRYGDEETATENS OG SOSIALTJENESTENS OPPGAVER"**

Oppland fylkeskommune oversender med dette vedtak fra fylkesutvalget i Oppland til sak 108/04  
Høring – NOU 2004:13 "En ny arbeids- og velferdsforvaltning Om samaordning av Aetats.  
Trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver", samt høringsuttalelse og vedlagt notat fra  
Voksenopplæringsgruppa i Østlandssamarbeidet.

Med hilsen

  
Jørgen Skaug  
fylkesopplæringssjef

Vedlegg: Vedtak i fylkesutvalget 1.11.2004  
Høringsuttalelse  
Notat fra Voksenopplæringsgruppa i Østlandssamarbeidet

## **Vedlegg:**

**Oppland fylkeskommunes høringssvar – NOU 2004:13 "Ny arbeids- og velferdsforvaltning" – Utdrag fra møteprotokoll**

Oppland  
fylkeskommune



Adresse:

2626 Lillehammer

Tlf: 6128 9000

E-post:

postmottak@oppland.org

Besøksadresse:

Kirkegt. 76, Lillehammer

# **MØTEPROTOKOLL**

## **Fylkesutvalget**

**Dato:** 01. november 2004 kl. 11.05  
**Sted:** Fylkeshuset, Kirkegata 76, Lillehammer  
**Saksnr:** 103/04 - 108/04

### **MØTELEDER**

Tron, Audun (AP)

### **DISSE MØTTE**

Gravdahl, Reidun (AP)  
Johnsen, Espen (AP)  
Wallin, Diann (AP)  
Johansen, Morten Ørsal (FRP)  
Westby, Harald (H)  
Jøranli, Anne Marie Bagstad (KRF)

Hagen, Aksel (SV)

### **FORFALL**

Wøien, Anne T. (SP)

**108/04 Høring - NOU 2004: 13 "En ny arbeids- og velferdsforvaltning - om samordning av Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver"**

**Fylkesutvalget fattet slikt**

## **V E D T A K**

Fylkesutvalget slutter seg til fylkesrådmannens utkast til høringsuttalelse til NOU 2004: 13 "En ny arbeids- og velferdsforvaltning – om samordning av Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver" og vil spesielt fremheve

1. Viktigheten av å utnytte videregående opplæring og høyskolene, arbeidsmarkedsbedriftene og utvikling av nye arbeidsplasser gjennom regional utvikling som et effektivt og målrettet virkemiddel for å få flere personer over fra trygd og stønad til arbeid.
2. Det må legges til rette for et forpliktende samarbeid mellom statlige, fylkeskommunale og kommunale organer for å få til en bedre utnyttelse av ressursene som videregående opplæring og høyskolene, arbeidsmarkedsbedriftene og utvikling av nye arbeidsplasser gjennom regional utvikling representerer.

## **Vedlegg:**

### **Høringssvar til NOU 2004:13 "Ny arbeids- og velferdsforvaltning"**

#### **HØRING - NOU 2004:13 "NY ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNING - OM SAMORDNING AV AETATS, TRYGDEETATENS OG SOSIALTJENESTENS OPPGAVER"**

Oppland fylkeskommune har mottatt innstillingen NOU 2004: 13 "En ny arbeids- og velferdsforvaltning – Om samordning av Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver" fra Arbeids- og sosialdepartementet. I høringsbrevet datert 8. juli 2004 bes det om å avgi uttalelse til innstillingen innen 1. november 2004. Fylkesutvalget i Oppland fylkeskommune avgir med dette sitt høringssvar til innstillingen NOU 2004: 13 "En ny arbeids- og velferdsforvaltning"

Målene for en reform av arbeids- og velferdsforvaltningen er å få:

- flere i arbeid og aktiv virksomhet – og færre på trygd og sosialhjelp
- en brukerrettet velferdsforvaltning
- en effektiv velferdsforvaltning

Disse målsettingene er nedfelt i mandatet til det regjeringsoppnevnte utvalget som har foretatt en gjennomgang av dagens Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten og vurdert ulike modeller for én velferdsetat. Behovet for reformer i velferdsforvaltningen er begrunnet i å etablere en organisering av forvaltningsapparatet som i større grad enn nåværende organisering følger arbeidslinjen i velferdspolitikken mest mulig effektivt. En effektiv forvaltning innebærer bruk av virkemidler som i dag ligger innenfor flere etaters ansvarsområder. Dette fordrer en samordning som brukerorganisasjonene mener er for dårlig med dagens organisering. Det er et klart ønske om bedre brukerretting av tjenestene, og særlig i forhold til brukere med sammensatte behov.

Utvalget har drøftet ulike modeller for organisering av arbeids- og velferdsforvaltningen og konkluderer med å anbefale en modell hvor forvaltningsansvaret fordeles på to statlige etater, én etat for arbeid og en pensjonsetat. Utvalget anbefaler videre at kommunene beholder ansvaret for den økonomiske sosialhjelpen og sosialkontorene etter sosialtjenesteloven.

Oppland fylkeskommune merker seg at hovedmålsettingen med en reform i arbeids- og velferdsforvaltningen er økt fokus på å få flere personer over fra trygd og sosialstøtte til arbeid. I dag mangler mange arbeidsledige og stønadsmottakere nødvendig kompetanse for varig deltakelse i arbeidslivet. I innstillingen pekes det på at utdanning er et viktig virkemiddel for å styrke kompetansen til den enkelte og derigjennom kvalifisere for et arbeidsmarked som etterspør faglært arbeidskraft. Fylkeskommunen har et apparat for både å vurdere kompetansen til voksne og tilby opplæring som fører fram til enten yrkeskompetanse eller studiekompetanse. Fylkeskommunen bør derfor være en viktig samarbeidsaktør i det videre arbeidet med å samordne virkemiddelbruken for å få flere over i et varig arbeidsforhold. Det ligger en stor utfordring å utnytte disse virkemidlene fullt ut, og flere evalueringer av samarbeidsprosjekter på tvers av forvaltningsnivåer viser at det er mulig å utbytte ressursene på en langt bedre måte enn i dag. Hovedårsaken til manglende utnyttelse av ressursene som videregående opplæring representerer, synes å være manglende overordnede retningslinjer om et forpliktende samarbeid mellom aktuelle statlige fylkeskommunale og kommunale organer. Et slikt samarbeid må på plass for å realisere hovedmålsettingen om å utnytte videregående opplæring som et effektivt og målrettet virkemiddel for å få flere over fra trygd og stønad til arbeid. Oppland fylkeskommune viser ellers til vedlagt notat fra Voksenopplæringsgruppen i Østlandssamarbeidet som utdyper dette nærmere.

Oppland fylkeskommune har ingen merknader til valg av ny modell for å organisere arbeids- og velferdsforvaltningen, men registrerer utvalgets avvisning av en regionalt forankret løsning. Utvalgets anbefalinger hadde stått sterkere om en hadde gitt en regional forankret modell en grundigere drøfting.

særlig med tanke på fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og som ansvarlig for kvalifisering av faglært arbeidskraft.

Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør arbeider med prosjekter som skaper positiv utvikling og arbeid. En ny og utvidet Aetat kunne med fordel hatt sin plass i et regionalt nivå. Sett i sammenheng med arbeidet som gjennomføres i våre arbeidsmarkedsbedrifter, våre videregående skoler og høyskoler, kan arbeidssøkende med en slik løsning få nye muligheter til egen utvikling og arbeid.

## Vedlegg

### Høringsuttalelse fra Oppland Fylkeskommune til NOU 2004:13 – "Ny arbeids og velferdsforvaltning"

## Notat fra Voksenopplæringsgruppen i Østlandssamarbeidet

### Samarbeid med andre etater

#### KOMMUNENE

Samarbeid mellom fylkeskommune og kommunene bør i større grad rettes mot:

- **Voksenopplæringstilbudene** etter §§4A-1 og 4A-3 i Opplæringslova **samordnes** i større grad. Fylkeskommunene tror det ligger et stort forbedringspotensial, og mer effektiv opplæring for den enkelte, med en slik samordning.
- Bruk av midler beregnet på innvandrere og **grunnleggende norskopplæring** i skole og bedrift
- Nyankomne innvandrere med behov for å få **dokumentasjon på medbrakt kompetanse; realkompetansevurdering.**
- **Tiltak** rettet mot opplæring og praksis for innvandrere på alt fra grunnskolenivå og til høgskole-/universitetsnivå. Opplæring og praksis på ulike nivå bør tilrettelegges i ett og samme tiltak (f.eks. norsk språkopplæring i en bedrift hvor vedkommende kan få praksis og teoriopplæring for å kunne avlegge fag-/svenneprøve).
- Helhetlig **informasjon/veiledning** til innvandrere. Det gjelder f.eks. å informere om hva som kreves for å kunne fullføre og ha glede/nytte av opplæring mot generell studiekompetanse og yrkesfaglige studieretninger. Det er dessverre for mange som går fra kurs til kurs og ikke klarer å fullføre. Grundigere informasjon i forkant kan være et hensiktsmessig tiltak.
- Enighet om når minoritetsspråklige skal **skrives ut av grunnskolen**. I en del tilfeller skrives elever for tidlig ut av grunnskole og dette fører til videregående opplæring på et for svakt grunnlag, både språklig og ofte også kunnskapsmessig.
- Mye av samarbeidsrelasjonene er basert på **kunnskap og informasjon om hverandre**. Fylkeskommunene ønsker seg et vedvarende samarbeid for å informere om egne forhold og være informert om kommunenes prioriteringer.

#### Eksempel

I forhold til samarbeid rundt praksis og opplæringstiltak kan det pr. i dag vises til gode eksempler hvor kommune og fylkeskommune i fellesskap har tilrettelagt for at de voksne skal kunne få tatt sin videregående fagutdanning i tilknytning til sitt arbeidssted. Det er

ønskelig fra fylkeskommunene sin side at slike gode og gjensidige samarbeidsrelasjoner opprettes i alle regionene i fylkene.  
*En kommune tok kontakt med et av fylkeskommunens ressursentre med ønske om kompetanseheving for sine ansatte innen barnehagesektoren. Ressurssentret lagde et opplegg i samarbeid med ledelsen/fagpersoner i kommunen. Opplæring i teori og praksis ble gjennomført på arbeidsplassen. Alle deltakerne dekker nå både teori- og praksiskravet for "barnehagemodulen" i læreplanen og de har fått utstedt kompetansebevis. De som ønsker det kan fylle på med gjestående praksis for å ta fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget.*

### **Eksempel**

Kommunene har pr. i dag mulighet til å kjøpe tjenester av fylkeskommune for voksne uten rett til gratis videregående opplæring. Dette kan imidlertid være basert på kommunens økonomi og de enkelte saksbehandlers kjennskap til ompetansehevingsmulighetene. Konsekvensen kan være at voksne med behov for ny kompetanse ikke får mulighet til dette.

*To kommuner i samme fylke har søkt om videregående opplæring for hver sin voksne innvander. Ingen av kandidatene har rett til gratis videregående opplæring etter § 4A-3 i Opplæringslova. Den ene kommunen tilbyr seg å være med å finansiere sin kandidats utdanning da de ser et klart behov for at kandidaten får sin utdanning. I telefonsamtale med den andre kandidaten sin kommune er det ingen signaler på at kommunen vil være med å finansiere utdanningen, pga. at de har "dårlig økonomi" og at kommunen ikke har tatt stilling til hvordan de skal forholde seg til slike saker.*

### **AETAT**

Samarbeid mellom fylkeskommune og Aetat bør i større grad rettes mot:

- **Intensjonsavtaler etatene imellom** som gjør kompetansetiltakene mer fleksible. Slike avtaler bør forplikte både Aetat og fylkeskommunene i forhold til økonomi og kvalitet.
- **Tidsaspekt for gjennomføring.** Aetats mål er å få arbeidssøkere raskest mulig ut i arbeid og derfor også ønsker å få folk raskest mulig igjennom et tiltak, f.eks utdanning, mens fylkeskommunen skal gjøre det "innen rimelig tid". Det kan skape problemer i forhold til f.eks. å gå sammen om modulbaserte opplegg. Fylkeskommunene har bedre tid og "våre" ordinære voksne rettighetshavere har gjerne et arbeid ved siden av. I en del tilfeller kan problemet for Aetat løses ved at vedkommende har praksis parallelt med utdanningen.
- **Felles utnyttelse av ressursene:** Det er viktig at ressursene som brukes til kompetansetiltak i Aetat og fylkeskommunene kan samkjøres til det beste for den enkelte kandidat. Erfaringene fra enkelte fylkeskommuner er at det kan oppnås gode avtaler/samarbeidsformer når det er en gjensidig forståelse for den enkelte voksnes behov for kompetanseheving.

### **Eksempel**

*I et fylke har aetat kjøpt et eget opplæringstilbud innen konsentrert allmennfag fra et av fylkeskommunens ressursentre. Fylkeskommunen, gjennom ressursentrene har allerede et tilbud innen konsentrert allmennfag, men pga. av anbudsstrukturen for AMO-kurs i aetat kunne ikke det tilbudet benyttes. Ved å slå sammen ressursene her ville både AMO-kurs kandidatene og de som går i fylkeskommunens regi fått ett enda bedre tilbud eller at selve opplæringen hadde blitt rimeligere.*

### **Eksempel**

*Prosjektet i Hedmark og Oppland som går på samordning av virkemidler i sysselsettingspolitikken er et godt eksempel på at samarbeid på tvers av etatene er mulig. Slik utviklingen i behovet for kompetanseheving er i Norge i dag bør slike samarbeidsformer utvikles videre.*

## **AMO**

- AMO-kursene bør kunne **inngå som en del av en videregående opplæring**. Konsekvensen av AMO kurs som ikke kan veksles inn i videregående opplæring, er at det må brukes ressurser på realkompetansevurdering og saksbehandlingstid for de søkerne som kommer fram til at de ønsker å fullføre videregående opplæring.
- AMO-kursene legges ut på anbud, og det er ikke gitt at kursarrangør har mulighet for å **utstede formell dokumentasjon**. Dette krever samarbeid slik at den voksne kan få dokumentert den kompetansen de erverver seg.
- For å tjene den enkelte voksnes behov for kompetanseheving, vil det kanskje være en fordel å benytte **"enkeltplass AMO"** i større grad, og at dette knyttes opp mot de fylkeskommunale ressursentrene sine studieverksted.

## **YRKESPRØVING**

- Økt samordning og ansvarsfordeling slik at kandidater som blir yrkesprøvd kan komme seg videre i samfunnet med nødvendig opplæring i bedrift. Praksiskandidater (§ 3-5) har behov for arbeidspraksis og lærlinger for lære plass. Det bør være et samarbeid med Aetat (og partene i arbeidslivet) for å **sikre** disse slik at de kan opparbeide seg **relevant praksis** i forhold til å få formell yrkeskompetanse og ansettelse i en bedrift.

### **Eksempel**

*I et fylke har Aetat et ønske om å prioritere og følge opp voksne som har fått dokumentert sin kompetanse gjennom yrkesprøving. Et eksempel på dette er en muntlig enighet om at Aetat skaffer riktig type arbeidspraksis for de som har behov for dette etter yrkesprøvingen, og at bedriften legger til rette for at kandidaten får tilegnet seg manglende praksis. Tilskudd skal gis i form av praksisplass de første tre månedene for deretter å gå over til*

*lønnstilskuddsordningen fram til kandidaten har fått sitt fag-/svennebrev. Slike ordninger er svært positive, men krever mye oppfølging bl.a. på grunn av nyansettelser og utskiftninger i etatene. I tillegg bør det gjøres formelle avtaler om slike ordninger.*

- En **felles forståelse og prioritering** innad i aetat og mellom aetat og fylkeskommunen i forhold til dekning av kostnader.

### **Eksempel**

*I et fylke betaler ikke Aetat for voksne uten rett, f.eks. en universitetsutdannet med håndverkspraksis som gjerne vil kvalifisere seg i sitt håndverk, og som da vil kunne få jobb! Kandidaten kan være uten dokumentasjon på sin universitetsutdanning, men kan gjennom yrkesprøving få vist og dokumentert sin kompetanse innen sitt håndverksfag.*

- Fylkeskommunene ønsker også å få til **en avtale på overordnet nivå** (for voksne uten rett etter § 4A-3) om at etaten dekker opplæringen, ikke bare realkompetansevurderingen. Dette gjelder spesielt for voksne som tidligere har en fullført videregående opplæring og som i henhold til forskriften er den lavest prioriterte gruppe ved inntak.

### **DAGPENGER**

- Fylkeskommunene ønsker **en avtale på overordnet nivå** med Aetat om en ordning for arbeidssøkere som går på dagpenger og som ønsker videregående opplæring. Fylkeskommunene anser det som viktig at folk som går på dagpenger ikke møter en for byråkratisk holdning mht. utdanning på "fritiden", selv om den ikke er i Aetats regi. Fylkeskommunene er kjent med at dagpengene ikke skal fungere som en form for skjult studiefinansiering. På den annen side er dagpengemottakere nettopp en gruppe som trenger opplæring for å komme i varig arbeid.

### **INFORMASJON OG VEILEDNING**

- Fylkeskommunene ønsker et bedre samarbeid om informasjon og veiledning til bl.a. aetats brukere. Dette gjelder både i forhold til å gi riktig informasjon til den enkelte voksne, men også i forhold til å finne den beste løsningen på den enkeltes behov for kompetanseheving (bl.a. de som er under attføring).